

LAUSUNTO

6.9.2019

Maa- ja metsätalousministeriö
Luonnonvaraosasto
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

136/03.01.00/2018

Viite: **Dnro 27.6.2019 1213/06.02/2018**

Asia: **LAUSUNTOPYYNTÖ MAA- JA METSÄTALOUSHALLITUKSEN
LUONNOKSESTA SUSIKANNAN HOITOSUUNNITELMAKSI**

Suomen riistakeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto sudenhoitosuunnitelmasta. Lausunnon valmistelua varten riistakeskus pyysi alueellisten riistaneuvostojen sekä valtakunnallisen riistaneuvoston kommentit ja lausunnot suunnitelmasta. Valtaosin kannanotot olivat suunnitelman yleislinjaa tukevia, mutta riistaneuvostot toivat esiin suuren joukon tarkennuksia. Niitä on otettu osin huomioon riistakeskuksen lausunnossa. Osa esitetyistä näkemyksistä on kuitenkin sellaisia, että ne tulee ottaa huomioon suunnitelman toimenpiteiden ja hankkeiden tarkentamisessa suunnittelussa ja toimeenpanossa sekä annettavissa säädöksissä.

Alueellisten riistaneuvostojen lausunnot on oheistettu tämän lausunnon liitteeksi.

Pyydettyä lausuntona Suomen riistakeskus esittää seuraavaa:

Hoitosuunnitelmassa nostetaan hyvin esiin suden kannanhoitoon liittyvät keskeiset kipukohdat ja ongelmat, ja niiden ratkaisemiseksi esitetään huomattava määrä erilaisia toimenpiteitä. Osa toimenpiteistä on jo ollut käynnissä aiemmin ja niitä jatketaan edelleen. Osa on uusia toimia kannanhoidon parantamiseksi sekä ihmisen ja suden rinnakkainelolon edistämiseksi. Luonnoksessa on muun muassa kiitettävästi otettu huomioon se, että susikanta on edellisen hoitosuunnitelman valmistumisen jälkeen levittäytynyt uusille alueille ja kannan esiintymisalue kattaa laajalti nyt myös läntisen Suomen. Hoitosuunnitelmaluonnoksessa esitetään myös tarpeellisia viestintää ja tiedonjakoa edistäviä hankkeita.

Hoitosuunnitelmassa todetaan, että suotuisaa suojelutasoa tulisi tarkastella Suomen populaation sijaan laajemmassa mittakaavassa, siten että Suomen susikanta katsottaisiin kuuluvaksi samaan populaation Skandinavian ja Luoteis-Venäjän susikannan kanssa. Tätä lähestymistapaa voidaan pitää suositeltavana.

Pienimmän elinvoimaisen susikannan määritelmä on hoitosuunnitelmassa esitetty sinällään yksiselitteisesti. Kansalaisia kuitenkin hämmentää erilaiset määritelmät, joita riistahallinto ja -tutkimus käyttävät susikannasta. Hallinnon ja tutkimuksen tulisi käyttää jatkossa yksiselitteisesti samanlaisia määritelmiä.

Hoitosuunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä lisätään merkittävästi suteen liittyvää tiedotusta ja koulutusta eri sidosryhmissä (koulut, metsästäjät, tavalliset kansalaiset). Perustettavalla riistavahinkokeskus-tietosivulla tavoitetaan suuri joukko suomalaisia ja tuodaan sutta sekä muita suurpetoja koskeva tieto aiempaa helpommin ja selkeämmin saataville.

Suden sietämistä edistetään nopeammilla ja täysimääräisillä vahingonkorvauksilla (kotieläin- ja metsästyskoiravahingot). Tärkeä osa sietämisen edistämistä on ennakoiva reagointi alueilla, joille on syntymässä uusi susireviiri. Yhtä tärkeää on myös reagoida aiempaa tehokkaammin ongelmia aiheuttaviin susiin. Hoitosuunnitelman linjaukset selkeyttävät eri viranomaisten roolia ja toimintavelvoitteita niissä tilanteissa, joissa sudet aiheuttavat vahinkoja, haittaa tai uhkaa. Näistä toimista tullaan jatkossa myös tiedottamaan aiempaa kattavammin. Erityisen tärkeää on, että hoitosuunnitelmassa on nyt esitetty määritelmä huolta, uhkaa ja vakavaa vaaraa aiheuttavalle sudelle. Ne auttavat osaltaan varmistamaan, että ongelmatilanteissa toimitaan samalla tavalla joka puolella Suomea. Kansalaisten tietoisuuden kannalta on hyvä, että hoitosuunnitelman luonnoksessa on selitetty auki pakkotilalakiin liittyviä tulkintoja.

Laittomaan tappamiseen pyritään puuttumaan myös suoraan laajalla toimenpidekokonaisuudella, jossa on osallisena riistakonsernin toimijoiden lisäksi myös poliisi ja Suomen Metsästäjäliitto.

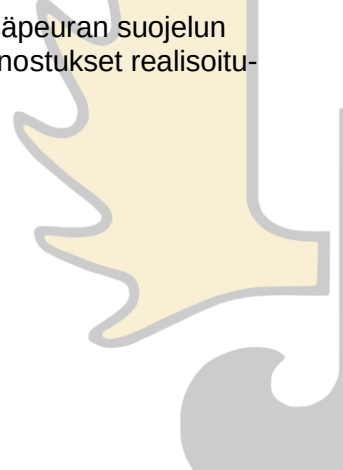
Suomen riistakeskus pitää tarpeellisenä suunniteltuja lisäpanostuksia suden kannanarviointiin ja havaintoaineiston kokoamiseen. Lisäkoulutuksin tuodaan uusia havainnoitsijoita mukaan verkostoon ja voidaan myös laajentaa DNA-keräystä kattamaan uusia reviirialueita. Vapaaehtoisvoimin koottu aineisto on keskeistä kannanarvioinnissa, joten sitä on syytä edelleen tukea, jotta voidaan varmistua, että aineistoon ilmoitetaan havaintoja ja kerätään DNA-näytteitä jatkossakin.

Suomen riistakeskus kannattaa esitystä kerran kahdessa vuodessa järjestettävistä työpajoista, joissa käydään läpi ajantasaista tietoa suden ja ihmisen yhteiseloon liittyvistä haasteista. Tällaisella toimintamallilla osallistetaan paikallisia aiempaa enemmän ja edesautetaan tiedon kulkua paikallistasolle. Samaa osallistamista mahdollistavat myös suunnitellut ylimaakunnalliset työpajat.

Hoitosuunnitelman toimenpiteiden toteutus tulee saamaan huomattavaa tukea LIFE BOREALWOLF -hankkeelta, joka käynnistyy loppuvuodesta 2019. Kuten luonnoksessa on esitetty, on nämä hankkeen toimet syytä esitellä keskeisin osin myös hoitosuunnitelmassa.

Hoitosuunnitelman ja BOREALWOLF- hankkeen tärkeimpiä toimenpiteitä on Riistakeskuksen näkemyksen mukaan suurpetoyhdyshenkilöverkoston talkotoiminnan tukeminen ja siihen panostaminen sekä monilajisen kannanhoidon kehittäminen. Tässä erityisen tärkeää on suurpeto- ja hirvieläinkantojen hoitaminen niin, että suurpetovahinkoja voidaan vähentää yhteisellä kannanhoidolla.

Erityisen tärkeää on linjata käytännönläheisesti suden ja metsäpeuran suojelun suhdetta, jotta metsäpeuran hyväksi tehdyt luonnonsuojelupanostukset realisoituvat kasvavina ja hyvinvoivina metsäpeurakantoina.

Suomen riistakeskus korostaa myös suden kannanhoidollisen metsästyksen jatkuvuuden merkitystä, mikäli KHO:n ratkaisu siihen antaa mahdollisuuden. Ennen ratkaisua EU- tuomioistuin antaa tapaukseen ennakkoratkaisun.

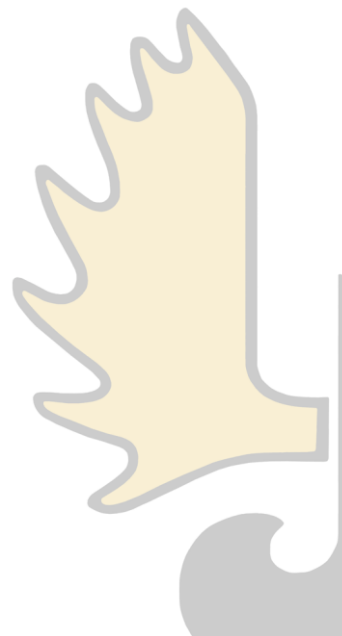
Kannanhoidollinen metsästys voidaan nähdä tärkeänä osana käytännönläheistä luonnonsuojelua, josta on apua myös metsäpeurakannan elvyttämisessä. Suomen riistakeskus uskoo, että kahden vuoden kokeiluhankkeen aikana ilmenneitä ongelmia voidaan nykykokemusten tuoman tiedon avulla ehkäistä, mikäli kannanhoidollinen metsästys todetaan yllä kuvatus menettelyn jälkeen mahdolliseksi.

Jari Varjo
Johtaja

Jarkko Nurmi
Riistatalouspäällikkö

05.09.2019

Etelä-Hämeen alueellisen riistaneuvoston lausunto Suomen susikannan hoito-suunnitelman päivitysluonnokseen

Etelä-Hämeen alueellisen riistaneuvoston kokouksessaan 3.9.2019 antama lausunto:

- 1) Tulevaisuudessa on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota siihen, että merkittävää haittaa aiheuttavat yksilöt voidaan poistaa mahdollisimman joustavalla menettelyllä. Lisäksi kannanhoidollinen metsästys tulisi olla toteutettavissa säännöllisesti, jolloin ihmiseen mahdollisesti liiaksi tottuneet yksilöt todennäköisesti tulisivat saaliiksi ennen konfliktien kehittymistä.
- 2) On kehitettävä toimenpiteitä sen eteen, ettei susia/hybridejä vapautettaisi luontoon laittomasti.
- 3) Metsästäjien (muidenkin) keskuudessa vallitsee tietty käsitys kannanarvioiden epävarmuudesta. Kannanarviointimenetelmää tulee avata yksityiskohtaisemmin ja kansantajuisesti. Edelleen on pyrittävä lisäämään metsästäjien riistantutkimusta (LUKE) kohtaan tuntemaa luottamusta, joka on erityisesti suurpetojen kannanarviointia koskien ainakin paikoitellen huono.

ETELÄ-HÄMEEN ALUEELLINEN RIISTANEUVOSTO

Pekka T. Partanen
puheenjohtaja

Jyri Rauhala
riistapäällikkö

Maa- ja metsätalousministeriö

29.8.2019

Suomen riistakeskuksen asianumero: 136/03.01.00/2018

Asia: Kaakkois-Suomen alueellisen riistaneuvoston lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta susikannan hoitosuunnitelmaksi

Viite: Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 27.6.2019 Drno 1213/06.02/2018

Yleistä:

Suomen riistakeskus Kaakkois-Suomi kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta susikannan hoitosuunnitelmaksi. Hoitosuunnitelman tavoitteena on toimia Suomen susikannan ja suteen liittyvien konfliktien hallinnan työkaluna ja keskeinen välineenä susipolitiikan toteuttamisessa.

Hoitosuunnitelmalla pyritään sovittamaan yhteen susireviireillä asuvien ja toimivien kansalaisten tarpeet sekä toisaalta susikannan suojelun tarpeet. Suunnitelmalla vastataan myös Suomea koskeviin kansainvälisiin velvoitteisiin.

25

Lausunto:

Suomen riistakeskus Kaakkois-Suomen alueellinen riistaneuvosto pitää hyvänä, että kannanhoitosuunnitelmassa on ymmärretty se keskeinen seikka, että suden suojeluun ja konfliktin hallintaan liittyy niin sosiaalisen järjestelmän kuin ekologisen järjestelmän välinen vuorovaikutus. Kestävää kannanhoitoa ei voida toteuttaa pelkästään ekologisin perustein. Alueen asukkaiden näkemykset ja tarpeet on otettava kannanhallinnassa entistä paremmin huomioon.

Luonnoksessa esitetyt toimenpiteet suden sietämisen edistämiseksi ovat kannatettavia ja hyvin perusteltuja. Tutkimuksen ja koulutuksen lisäksi myös kansalaisille keskeisiä toimenpiteitä tulee erityisesti painottaa, eli viestintää, avointa vuorovaikutusta ja asianmukaista vahinkojen korvaamista. Tosiasia on, että susikannan kasvaessa myös ristiriidat ja ongelmat lisääntyvät.

Euroopan unionin ennakkoratkaisu todennäköisesti syksyn 2019 kuluessa määrittelee suden kannanhoidollisen metsästyksen tulevaisuuden. Alueellinen riistaneuvosto katsoo, että vain kannanhoidollisen metsästyksen sallimisella turvataan suden tulevaisuus Suomessa. Metsästyksessä tulee huomioida se, että sillä ei vaaranneta pienintä elinvoimaista susikantaa.

Yhteistyötä Venäjän kanssa on tiivistettävä nykyisestä. Kaakkois-Suomessa esiintyy ja liikkuu ns. rajalaumoja, joilla on merkitystä Suomen susikannan kokoon ja koko Fennoskandian susikannan geneettiseen monimuotoisuuteen.

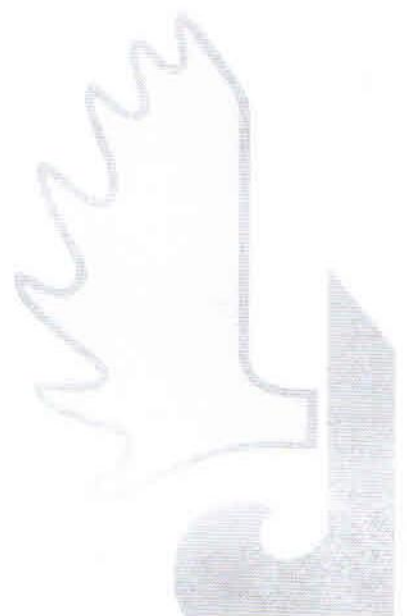
Alueellinen riistaneuvosto pitää hyvänä kehityksenä sen, että Suomen susikanta on jakautunut entistä tasaisemmin itäisen ja läntisen Suomen välillä. Tämä on tärkeää sosiaalisen sietokyvyn ja susikannan geneettisen monimuotoisuuden kannalta.

Puutteena alueellinen riistaneuvosto pitää sitä, että missään ei esitetä laskelmaa, jossa nähtäisiin edes suuntaa antavasti toimenpiteiden kustannusvaikutus.

Ilkka Tiainen

Suomen riistakeskus Kaakkois-Suomen alueellisen riistaneuvoston puheenjohtaja

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO
14.8.2019

Viite: Maa- ja metsätalousministeriön kirje 27.6.2019 Drno 1213/06.02/2018
Asia: Kainuun alueellisen riistaneuvoston lausunto luonnokseen Suomen susikannan hoitosuunnitelmaksi

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksestaan Suomen susikannan hoitosuunnitelmaksi muun muassa alueellisilta riistaneuvostoilta. Pyydettyä lausuntoaan Kainuun alueellinen riistaneuvosto esittää luonnoksesta seuraavaa:

1. Yleistä

Hoitosuunnitelmaluonnos on huolella tehty. Se sisältää paljon hyviä ja kannatettavia toimenpide-ehdotuksia. Osa niistä on kuitenkin sellaisia, joiden kohdalla tehtävien tarpeellisuutta on vielä pohdittava. Saatavat tulokset voivat olla pieniä suhteessa panostuksiin. Luonnoksessa esitetään muun muassa erilaisia kokouksia, jotka eivät välttämättä edistä juurikaan susikannan hoitoa.

Valtakunnallisten eläinkantojenhoitosuunnitelmien laadinnassa usein ongelmana on ollut se, että suunnitelmaan laitetaan paljon erilaisia toimenpide-ehdotuksia, mutta niiden toteuttamismahdollisuuksia ja saavutettavia hyötyjä ei pohdita riittävästi. Monissa hoitosuunnitelmissa on ollut toimenpide-ehdotuksia, joita ei ole pystytty toteuttamaan ainakaan kunnolla.

Luonnoksessa on paljon toimenpide-ehdotuksia. Erityisesti Suomen riistakeskukselle esitetään paljon tehtäviä, joista huomattava osa lankeaa aluetoimistoille. Luonnoksen valmistelussa ei ilmeisesti ole riittävästi otettu huomioon kaikkia niitä tehtäviä, joita aluetoimistot joutuvat tekemään lähivuosina. Pakollisten töiden määrä näyttää niin suurelta, että aluetoimistojen nykyisellä työvoimalla ei pystytä tekemään kaikkia luonnoksen toimenpide-ehdotuksiin suunniteltuja tehtäviä.

Kainuun alueellinen riistaneuvosto esittää, että

Hoitosuunnitelmaluonnoksen toimenpide-ehdotukset tulisi käydä vielä huolellisesti läpi ja arvioida, ovatko kaikki toimenpide-ehdotukset tarpeellisia, onko kaikkiin toimenpiteisiin resursseja, voidaanko toimenpiteet tehdä toisella tavalla tai pienemmällä työmäärällä ja millä aikataululla toimenpiteet voidaan tehdä.

2. Susien kannanhoidollinen metsästys

Susikannan hoidossa eräs eniten keskustelua aiheuttanut asia on poikkeuslupien myöntämiseen liittyvät perusteet. Yhtenä keskeisimpänä asiana siinä on kannanhoidollisten poikkeuslupien myöntämisen perusteet. Tämän asian suhteen ei ole tarkoituksenmukaista ottaa nyt asiaan perusteellisemmin kantaa, koska asiaa käsitellään parhaillaan Euroopan unionin tuomioistuimessa.

Kun ratkaisu tuomioistuimesta ja sen jälkeen Korkeimmasta hallinto-oikeudesta saadaan, on pohdittava, millä tavalla kannanhoidollisten poikkeuslupien myöntämiseen liittyvät kuulemiset ja järjestelyt hoidetaan, jos kannanhoidollinen pyynti ylipäättään on KHO:n tulkinnan mukaan mahdollista.

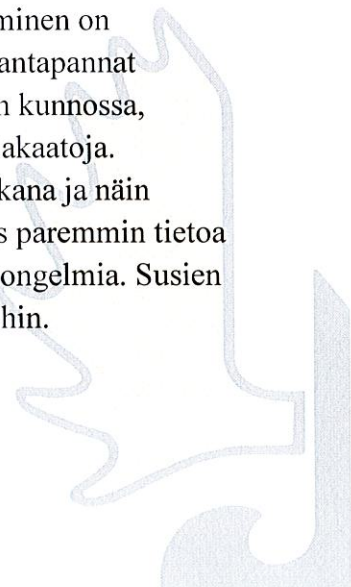
Kainuun alueellinen riistaneuvosto esittää, että

Jos kannanhoidollinen pyynti on luontodirektiivin tulkinnan mukaan jatkossa mahdollista, kannanhoidolliset luvat ja niiden käyttö tulee suunnata erityisesti ongelmayksilöihin. Luonnoksessa esitettyyn laajapohjaiseen työryhmään tulee kuulua erilaisia susiasiantuntijoita mukaan lukien kokeneet suden metsästäjät.

3. Seurantapannat

Susikannan hoidossa suurimpia ongelmia ovat susikannan arviointiin liittyvät eriävät näkemykset, salakaadot, metsästyskoirien käyttöön liittyvät riskit ja susien vierailut talojen lähellä. Susille asennettavat seurantapannat ovat tärkeimpiä työkaluja hoidettaessa edellä mainittuja ongelmia.

Jos susille saadaan riittävästi ja kattavasti pantoja, susikannan arvioiminen on suhteellisen helppoa lajin tiukan reviirikäyttäytymisen ansiosta. Seurantapannat tehostavat huomattavasti salametsästyksen valvontaa. Jos valvonta on kunnossa, kiinnijoutumisriski kasvaa ja näin saadaan myös ennaltaehkäistyä salakaatoja. Seurantapantojen avulla saadaan tietoa susien sijainnista metsästysaikana ja näin koirille aiheutuvaa riskiä pienennettyä. Pantojen avulla saadaan myös paremmin tietoa susista asutuksen tuntumassa ja näin vähennettyä susien aiheuttamia ongelmia. Susien poistamisessa pannat auttavat kohdistamaan pyyntiä oikeisiin yksilöihin.

Edellä olevan perusteella voidaan sanoa, että susikannan hoitamisessa saataisiin erinomaisia tuloksia, jos susille saataisiin riittävästi ja kattavasti radiopantoja. Tähän asiaan ei ole Suomessa laitettu riittävästi resursseja, eikä tehty tarpeellisia toimenpiteitä. Ruotsissa radiopantaseuranta on selvästi paremmalla tasolla kuin Suomessa.

Kainuun alueellinen riistaneuvosto esittää, että

Radiopantoja tulisi asentaa vuosittain mahdollisimman monen lauman/reviiriparin alfayksilöille ja lisäksi myös tietyille yksinään liikkuville yksilöille. Pantaseurantaan on varattava riittävät resurssit. Seurantaa tulee käyttää tutkimukseen, kannan seurantaan, haittojen ja vahinkojen ennalta estämiseen sekä salapyynnin valvontaan ja ennaltaehkäisyyn.

4. Suden hyödyntäminen luontomatkailussa

Suurpetojen ruokintaan sisältyy riski petojen tottumisesta ihmisten hajuun ja rakennelmiin. Ruokintapaikoilla tapahtuvan suden katselun tuotteistamiseen sisältyy sen takia ongelmia. Tämän vuoksi toiminta ei ole oikein suotavaa. Ainakin se tulisi tehdä siten, että ongelmat pysyisivät mahdollisimman vähäisinä.

Kainuun alueellinen riistaneuvosto esittää, että

Haaskojen käyttöä koskevassa lainsäädännössä ja luontomatkailutoiminnassa on otettava huomioon myös sudet siten, että susien ruokinnasta aiheutuvat haitat olisivat mahdollisimman pienet.

Asko Keski-Nisula

Puheenjohtaja

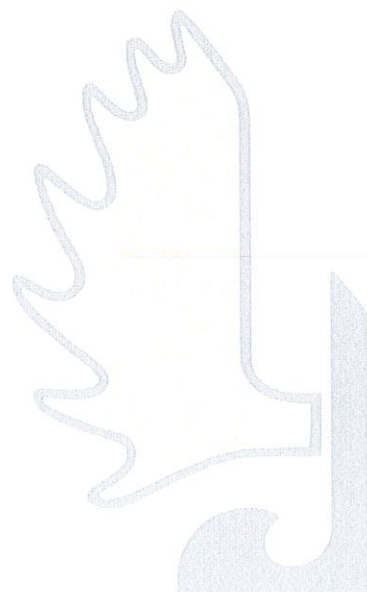
Kainuun alueellinen riistaneuvosto

Jukka Keränen

Riistapäällikkö

Suomen riistakeskus Kainuu

LAUSUNTO

21.8.2019

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Drno 1213/06.02/2018

Asia: **Lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta susikannan hoitosuunnitelmaksi**

Keski-Suomen alueellinen riistaneuvosto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto susikannan hoitosuunnitelman luonnoksesta ja toteaa, että luonnos on hyvin laadittu ja antaa hyvän pohjan Suomen susikannan hoidolle. Alueellisen riistaneuvoston kommentit ovatkin pitkälti hoitosuunnitelmaluonnoksen yleislinjan mukaisia.

Pyydettyinä lausuntona Keski-Suomen alueellinen riistaneuvosto esittää seuraavaa:

1. Hoitosuunnitelman tavoitteet

Suunnitelmaluonnoksessa on lyhyen aikavälin tavoitteeksi asetettu pienin elinvoimainen susikanta, jonka kooksi on arvioitu 25 lisääntyvää paria. Pienin elinvoimainen susikanta on välitavoite, jonka avulla pyritään luomaan pohjaa susikannan sietämisen kautta susikannan hyväksyttävyydelle, jotta pidemmän aikavälin tavoitteeksi asetettu suotuisa suojelutaso voidaan saavuttaa. Keski-Suomen alueellinen riistaneuvosto pitää tärkeänä, että Suomen susikannalle asetetaan myös yläraja.

Suotuisaa suojelutasoa on tarkoitus tarkastella EU:n luontodirektiivin vaatimusten kautta. Tarkastelussa on otettava huomioon, että Suomen susikanta on osa Luoteis-Venäjän susikantaa ja, että yhteys Ruotsin ja Norjan osapopulaatioihin on mahdollinen. Kansainvälisellä yhteistyöllä tulee varmistaa, että susikantaa voidaan tulevaisuudessa hoitaa yhtenä kokonaisuutena.

2. Erävalvontaan lisää resursseja ja yhteistyötä

Erävalvontaa suorittavia viranomaisia ovat poliisi, rajavartiolaitos ja metsähallitus. Erävalvonta kärsii tällä hetkellä todellisesta resurssipulasta. Yksityismailla tärkein valvova viranomainen on poliisi, jonka erävalvonta on syrjäseuduilla

hyvin vähäistä. Pelkästään metsähallituksen erätarkastajien valtuuksien laajentaminen yksityismailla ei ratkaise tätä ongelmaa. Poliisin erävalvontaresursseja ja viranomaisten yhteistyötä on ehdottomasti lisättävä. Itäisessä Suomessa ja Lapissa toimivaksi todetun erävalvontayhteistyön laajentaminen koko maahan on erittäin kannatettavaa. Tämä ”Rajaseuturyhmä” -toimintamalli voisi toimia hyvin myös Keski-Suomen maakunnan raja-alueilla.

Riistanhoitoyhdistyksissä on tällä hetkellä 1974 nimitettyä metsästyksen valvojaa. Riistanhoitoyhdistysten aktiivisuus metsästyksen valvonnassa vaihtelee paljon. Koulutettuja valvojia pitäisi pystyä hyödyntämään selvästi nykyistä paremmin. Tehokas metsästyksenvalvonta vaatii resursseja ja parempaa suunnittelua. Riistanhoitoyhdistykset tarvitsevat sekä valvonnan suunnitteluun että toteutukseen tukea viranomaisilta, erityisesti poliisilta.

3. Suden aiheuttamat vahingot

Suurpetojen aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen on jo tehty parannuksia. Suden sietämisen edistämiseksi on erityisen tärkeää, että koira- ja kotieläinvahingot korvataan täysimääräisinä ja ilman viivytyksiä. Myös kotieläinten raatojen keräily ja hävittämisen aiheuttamat kustannukset tulee korvata.

Valtion varoilla on hankittu aitaustarvikkeet niille tiloille, joilla riski susien aiheuttamille vahingoille on arvioitu merkittäväksi. Aitojen pystytys on kuitenkin jäänyt tilan omistajan vastuulle. Myös aitojen pystyttämisestä aiheutuvat kulut, kuten käytetty työaika tulee korvata. Samoin mahdollinen akku.

4. Huolta, uhkaa tai vaaraa aiheuttavat sudet

Haittaa tuottavaan susiyksilöön voidaan puuttua Suomen riistakeskuksen poikkeusluvalla tai poliisin määräyksellä. Erityisesti uusilla susireviireillä osa alueella asuvista ihmisistä kokee, että poliisi tai riistakeskus eivät ota susien aiheuttamaa turvattomuuden tunnetta tosissaan, eikä toimenpiteisiin ryhdytä kuin äärimmäisissä tapauksissa. Luonnoksessa on esitetty huolta, uhkaa tai vaaraa aiheuttavan suden määritelmät ja linjattu poliisin sekä riistahallinnon roolia tapauksissa. Luokittelu on oikeansuuntainen ja selkeyttää tapausten arviointia. Myös monimuotoiselle maaseutuasumiselle turvattomuutta aiheuttaviin susiin tulee suhtautua yhtä vakavasti kuin taajamasusiin. Tärkeää on, että ongelmalanteessa aina pyritään selvittämään pihaan tulon syyt ja pystytään tunnistamaan esim. ihmisarkuuden menettäneet, toistuvasti pihoihin hakeutuvat ongelmayksilöt. Tällaiset ongelmayksilöt tulee voida poistaa ilman viivytystä.

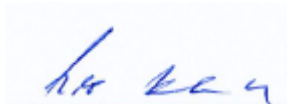
5. Monilajinen kannanhoito ja metsäpeuran suojelu

Hoitosuunnitelmaluonnoksen linjaukset monilajisesta kannanhoidosta ovat tervetulleita. Erityisesti metsäpeurakantaa voi olla tarpeen suojella hirvi- ja susikantoja säätelemällä. Metsäpeurojen esiintymisalueille ei tule sallia susilaumojen syntymistä ja tarvittaessa tulee olla mahdollista poistaa koko lauma.

6. Villikoirat ja koirasudet

Villikoirat sekä todetut koiran ja suden risteymät on voitava poistaa luonnosta viipymättä myös niissä tapauksissa, joissa eläimet eivät aiheuta suoranaista uhkaa ihmisen terveydelle tai omaisuudelle.

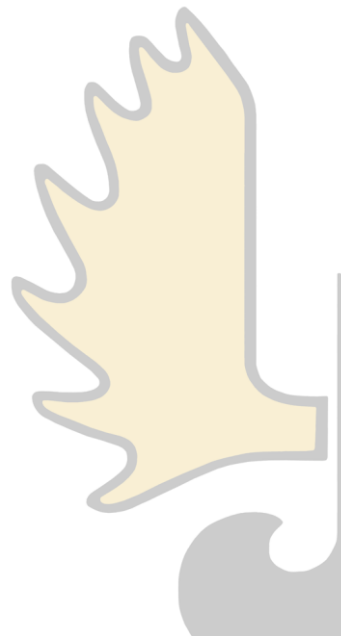
Keski-Suomen alueellinen riistaneuvosto

Leo Houhala
puheenjohtaja

Olli Kursula
riistapäällikkö

Lapin alueellisen riistaneuvoston lausunto Suomen susikannan hoitosuunnitelmaluonnoksesta

Lapin ARN toivoo Venäjän yhteistyön osalta (luku 2.5.2) seuraavaa lisäystä (alleviivattu):

”Suomen susikannan geneettinen monimuotoisuus on viimeisten vuosien aikana kuitenkin ollut heikentymässä, joten yhteistyötä Venäjän Karjalan sekä Murmanskin alueen riistaviranomaisten kanssa on tiivistettävä.”

LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30

00023 VALTIONEUVOSTO

Viite Lausuntopyyntönnö Drno 1213/06.02/2018

Asia Lausunnon pyytäminen Maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta Suomen susikannan hoitosuunnitelmaksi.

Lausunto

Suomen riistakeskus Oulu kiittää maa- ja metsätalousministeriötä mahdollisuudesta antaa lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta Suomen susikannan hoitosuunnitelmaksi. Suomen riistakeskus Oulu näkee susikannan hoitosuunnitelman uudistamisen erittäin tarpeellisena, koska susikannan tila ja painopiste Suomen sisällä ovat muuttuneet oleellisesti siitä mitä ne olivat vuoden 2015 susikannan hoitosuunnitelmaa vahvistettaessa. Suomen susikannan hoitosuunnitelman valmistelutyö sekä alueelliset kuulemistilaisuudet asiaa valmisteltaessa toteutettiin Oulun alueellisen riistaneuvoston mielestä riittävässä laajuudessa ja kattavasti eri sidosryhmiä kuullen.

Susikannan hoitosuunnitelman valmistelussa keskeisenä muutostekijänä tunnistettu suden sietämisen edistäminen paikallisella tasolla, on myös Suomen riistakeskuksen Oulun alueellinen riistaneuvoston näkemyksen mukaan se lähtökohta, jolla luodaan pohja suden hyväksyttävyydelle sekä ihmisten ja suden rinnakkaiselolle. Suden sietämisen edistäminen tapahtuu paikallistasolla tehtävällä työllä sekä tarjoamalla susien elinalueilla asuville ihmisille työkaluja suden aiheuttamien haittavaikutusten minimoimiseen.

Hoitosuunnitelman tavoitteet

Suomen riistakeskus Oulu näkee oikeana, että susikannan hoitosuunnitelma luonnoksessa on asetettu lyhyen aikavälin tavoitteeksi saavuttaa susikannassa pienin elinvoimainen susikanta (vähintään 25 lisääntyvää susiparia).

Hoitosuunnitelmassa pidemmän aikavälin tavoitteeksi asetetun suden suotuisan suojelutason saavuttamisen alueellinen riistaneuvosto näkee, kuten suunnitelmaluonnoksessakin todetaan, hyvin onnistuneiden suden sietämistä lisäävien toimenpiteiden tuloksena. Suden suotuisan suojelutason määrittelyssä alueellinen riistaneuvosto pitää perusteltuna tarkastella Suomen, Skandinavian ja Luoteis-Venäjän susipopulaatiota yhtenä kokonaisuutena. Tavoitteen saavuttamisessa nähdään tärkeänä kansainvälinen eri viranomaisten yhteistyö sekä susien geenivirta populaation sisällä eri maiden välillä.

Susikannan hoidon keskeiset muutostekijät ja toimenpiteet

Oulun alueellinen riistaneuvosto näkee erityisen tärkeänä kaikki ne toimenpiteet, joilla edistetään susialueella asuvien ihmisten luottamusta eri viranomaisten kykyyn toimia erilaisissa suteen liittyvissä konfliktitilanteissa. Erityisen tärkeällä sijalla on myös sidosryhmien luottamus riistantutkimuksen tekemien suden kanta-arvioiden luotettavuuteen. Kaikki ne toimenpiteet, joilla edistetään näitä kahta keskeistä asiaa, luovat perustan suden hyväksyttävyydelle.

Hoitosuunnitelmaluonnoksessa on Oulun alueellisen riistaneuvoston mielestä kattavasti tuotu esiin niitä toimenpiteitä, joilla edistetään suden sietämistä ja luodaan pohjaa suden hyväksyttävyydelle suden elinalueilla. Oulun alueellinen riistaneuvosto haluaa kuitenkin nostaa esiin seuraavia erityisen tärkeitä pitämiään asioita hoitosuunnitelmaluonnoksessa olevista toimenpide-esityksistä.

1. Suden aiheuttamat vahingot tulisi korvata täysimääräisenä ja korvaukset tulisi maksaa mahdollisimman nopeasti sen jälkeen, kun ne on todennettu ja arvioitu viranomaisten toimesta.
2. Vahinkojen ennaltaehkäisyssä susien pantatietojen hyödyntämisessä tulee luoda järjestelmä paitsi karjatalousvahinkojen myös koiravahinkojen ennaltaehkäisyyn. Varoitusjärjestelmä luotaisiin koirapaikannuslaitteisiin, jolloin tuoretta susien pantapaikannustietoa hyödynnettäisiin siirtämällä mahdollisimman reaaliaikaista tietoa koirapaikannuslaitteisiin.
3. Lainsäädäntöä tulisi kehittää niin, ettei Suomen riistakeskuksen tekemään suden karkotuslupa vaadittaisi tulevaisuudessa metsästysoikeuden haltijan suostumusta. Suden pannoituksesta saatavaa paikannustietoa tulisi pystyä käyttämään hyväksi karkotuksissa.
4. Oulun alueellinen riistaneuvosto näkee tärkeänä, että tulevaisuudessa panostetaan entistä enemmän susien seurantapannoituksiin ja niistä saatavan paikannustiedon hyödyntämiseen susivahinkojen ennaltaehkäisyssä. Suden pannoitusten lupaprosessia tulisi myös sujuvoittaa.

5. Oulun alueellinen riistaneuvosto näkee tärkeänä susireviiriyhteistyöryhmien toiminnan tukemisen. Suomen riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen tulisi panostaa reviiriyhteistyöryhmien toiminnan tukemiseen henkilöresursseja esim. erilaisten suteen liittyvien hankkeiden muodossa.
6. Erityisen tärkeänä Oulun alueellinen riistaneuvosto näkee, että suden kannanhoidollisen metsästyksen sallimisen myös tulevaisuudessa. Oikein kohdistettuna ja suunniteltuna kannanhoidollisella metsästyksellä pystytään mm. puuttumaan jo vahinkolupia varhaisemmassa vaiheessa ongelmaksiin sekä ylläpitämään suden luontaista ihmisarkuutta. Kannanhoidollisella metsästyksellä edistetään lisäksi susialueella asuvien ihmisten luotamusta viranomaisten kykyyn toimia erilaisissa suteen liittyvissä konfliktitilanteissa. Kannanhoidollisella metsästyksellä on myös suuri vaikutus suden hyväksyttävyyden lisäämisessä susien elinalueiden ihmisten keskuudessa.
7. Poronhoitoalueella susikannan kokoa rajoitetaan erittäin merkittävien vahinkojen estämiseksi.
8. Suden kannanhoidollisia metsästyslupia suunnattaessa metsäpeuran lisääntymisalueet tulee ottaa erityisesti huomioon.

Teppo Kakkonen
varapuheenjohtaja

Harri Hepo-oja
riistapäällikkö

Maa- ja metsätalousministeriö
Luonnonvaraosasto
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Dnro 1213/06.02/2018

Asia: **SUOMEN RIISTAKESKUS POHJANMAAN ALUEELLISEN RIISTANEUVOSTON
LAUSUNTO LUONNOKSEEN SUOMEN SUSIKANNAN HOITOSUUNNITELMAKSI**

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta Suomen susikannan hoitosuunnitelmaksi. Pyydettyä lausuntoon Suomen riistakeskus Pohjanmaa esittää seuraavaa:

Lausunnolla oleva luonnos on tehty perusteellisesti ja sisältää runsaasti kannatettavia toimenpiteitä susikannan hoitoon. Lisäksi suunnitelmassa on esitetty hankkeita, jotka edistävät suurpetokantojen hoitoa ja palvelevat kaikki kansalaisia.

Yksityiskohtaisia huomioita hoitosuunnitelmasta:

Hoitosuunnitelmassa on esitetty pienin elinvoimainen susikanta ja sen määritelmä. Esitetty määritelmä on sinällään yksiselitteinen. Kansalaisia kuitenkin hämentää riistahallinnon ja tutkimuksen erilaiset esitystavat Suomen susikannasta. Tästä syystä hallinnon ja tutkimuksen on selvennettävä yhteistä esitystapaa susikannasta.

Hoitosuunnitelman toimenpiteinä esitetään viestinnän, koulutuksen ja kasvavan vuorovaikutuksen lisäämistä susiasioissa. Erityisen tärkeänä pidetään suurpe-toyhdyshenkilöiden koulutusta ja tukemista, sillä he joutuvat kohtaamaan huolestuneita kansalaisia ja ovat siten keskeisessä asemassa paikallistason viestinnässä. Myös toimet reviiriyhteistyöryhmien ja ylimaakunnallisten foorumeiden järjestämiseksi ovat erittäin tärkeitä tiedonvaihdon ja erilaisten näkemysten yhteensovittamiseksi.

Toimet susien laittoman tappamisen ehkäisemiseksi viestinnällä sekä tiedon tuottaminen valvontaviranomaisten tueksi ovat kannatettavia. Nykyisin sosiaalisella medially on suuri rooli viestintäkanavana. Tästä syystä riistahallinnolla ja valvontaviranomaisilla tulee olla jatkossa yhä näkyvämpi ja rohkeampi rooli sosiaalisessa mediassa.

Lausunnolla olevassa luonnoksessa on määritelty aikaisempaa yksityiskohtaisemmin huolta, uhkaa tai vaaraa aiheuttavan suden määritelmää. Kansalaisilla on ollut epäselvää, minkälaisissa tilanteissa viranomaiset tai hallinto toimivat ja kuka on reagoiva taho. Esitetty määritelmä kuvaa erilaisia tapauksia ja samalla

määritelmä selventää roolia poliisin ja Suomen riistakeskuksen välillä erilaisissa tilanteissa.

Yksi keskeinen kokonaisuus susien sietämisen edistämässä on vahinkojen ennaltaehkäisy. Tästä syystä lähtökohtana on pidettävä sitä, että taloudellista tukea on pystyttävä tarjoamaan petoaitaa tarvitseville eläintuotantotiloille aitojen hankintaan. Esitettyä selvitystä Manner-Suomen maaseudun kehittämisrahaston varojen käytöstä vahinkojen ennaltaehkäisyssä pidetään kannatettavana. Hankkeena on esitetty riistavahinko-tietosivustoa. Sivusto on kannatettava, sillä nykyisin vahinkoihin liittyvät asiat ovat eri organisaatioiden sivuilla hajallaan ja siten tieto on vaikeasti löydettävissä.

Alueellisen riistaneuvoston näkemyksen mukaan hirvikannan hoidossa, mutta erityisesti metsäpeurakannan turvaamisessa on huomioitava susilaumojen läsnäolo. Karhun ja ilveksen, mutta myös susien kannanhoidollisten poikkeuslupien tulee painottua alueille, joilla metsäpeurat elävät. Erityisenä painopisteenä suunnittelussa ja kannanhoidossa tulee huomioida uusien metsäpeuran palautusalueiden suurpetokantojen säätely. Alueilla tulisi harkita kokonaisten laumojen poistamista.

On hyvä, että susikannan seuranta tulee jatkossakin perustumaan vapaaehtoisten petoyhdyshenkilöiden tekemiin havaintoihin. Lisäksi susien DNA-seurannan laajentaminen kaikille halukkaille reviirialueille on kannatettavaa. Susien GPS-pannoitukset ovat tärkeitä niin kannanarvioinnissa, vahinkojen ennaltaehkäisyssä, tiedon tuottamisessa susien liikkeistä lähellä asutusta kuin susien laittomien tappamisen ehkäisyssä. Tuotettua seurantatietoa voidaan hyödyntää myös ongelmayksilöiden poistamisessa. Edellä mainituista syistä susien GPS-pantaseurantaa tulee jatkaa ja kehittää.

On perusteltua, että kannanhoidolliseen metsästyksen perehdytään sen jälkeen, kun Euroopan unionin ratkaisu on käytettävissä. Kannatettavaa on myös se, että kannanhoidollisen metsästyksen toteutumista pohditaan laajapohjaisella työryhmällä. Suden kannanhoidollisen metsästyksen jatkaminen on tärkeä osa suden sietämisen edistämistä.

Pauli Kiviluoma
puheenjohtaja
Pohjanmaan alueellinen riistaneuvosto

Mikael Luoma
riistapäällikkö
Suomen riistakeskus Pohjanmaa

3.9.2019

POHJOIS-HÄMEEN ALUEELLISEN RIISTANEUVOSTON KOMMENTIT LUONNOKSESTA SUSIKANNAN HOITOSUUNNITELMAKSI

Pohjois-Hämeen alueellinen riistaneuvosto katsoo, että luonnos susikannan hoitosuunnitelmaksi on hyvin valmisteltu ja asioita laajasti ja monipuolisesti käsittelevä paketti. Alueellinen riistaneuvosto esittää seuraavia kommentteja luonnokseen:

- Alueellisten riistaneuvostojen kanssa järjestetyt ylimaakunnalliset sidosryhmätilaisuudet/työpajat olivat erittäin hyvä työskentelytapa, jolle toivotaan jatkoa myöhemminkin susiasioiden käsittelyssä. Työpajoissa käyty keskustelu ja ehdotukset ovat vaikuttaneet hoitosuunnitelmaluonnokseen, mitä pidetään tervetulleena.
- Suunnitelmassa viestintää ja tiedonkulkua painotetaan paljon ja se on tärkeää mm. eri tahojen välisen luottamuksen rakentamiseksi. Luken toiminnassa ja vuorovaikutuksessa kentällä on ollut puutteita, joihin on suunnitelmassa kiinnitetty huomioita. Onkin ensiarvoisen tärkeää myös toteuttaa parannukset asiassa. Kentällä on jo merkkejä luottamuspulasta, joka heijastuu moneen muuhunkin asiaan esim. riistakolmiolaskennasta lähtien.
- Erityisesti Luken osalta viestinnässä ja tutkimustulosten ja kanta-arvioiden popularisoinnissa on kehitettävää. Erityisen tärkeänä pidetään Luken edustajien säännöllistä jalkautumista alueellisiin tilaisuuksiin (esim. suurpetoyhdyshenkilöiden koulutus tms).
- Metsähallituksella tulee osaltaan olla aktiivinen rooli susitiedotuksessa lupakorttialueilla ja lupien myynnin yhteydessä. Tällä hetkellä Metsähallitus ei tiedota mahd. susivaarasta lupia myydessään ja perustelee tätä salametsästyksen estämisellä. Kuitenkin tiedotus voidaan kohdentaa suoraan vain luvan hankkineelle. Tiedottamalla voitaisiin estää vahinkotapauksia. Tällä hetkellä on vaarana, että esim. kanaintujen metsästäjä vie koiransa suoraan susien saaliiksi, esimerkkitapauksia on olemassa.
- Susireviirien sijainnista ja varsinkin muuttumisesta paikkakunnalta toiselle on tiedotettava avoimesti. Tämä lisää luottamusta viranomaisten ja ko. paikkakunnalla asuvien kansalaisten välillä. Salametsästyksen välttely aiheuttaa painetta tarkkojen susikannan liikkeiden salaamiseen, mutta isompien aluetoleranssien kautta voitaisiin päästä luottamuksen synnyttämisen kautta yhä nykyistäkin laajempaan salametsästyksen tuomitsemiseen ja siitä ilmoittamiseen.
- Suunnitelmassa tärkeä kokonaisuus on kannanhoidollisen metsästyksen kehittäminen. Hyvä kysymys on, onko ja voidaanko kehittää metsästystapoja, joissa alfayksilöiden saaliiksi joutuminen on vähemmän todennäköistä. Toisaalta joskus esim. runsaasti koiravahinkoja aiheuttava lauma on syytäkin hävittää alfoineen.
- Kannanhoidolliselle metsästykselle pitäisi poliittisella tasolla pystyä sopimaan jo etukäteen erilaisten mittareiden raja-arvot (esim. kannan määrä, pihavierailut, vahinkotapahtumien määrä / laatu jne.), joiden ylittymisen jälkeen kannanhoidollinen metsästys olisi

mahdollista toteuttaa kohdennetusti. Tämä lisääisi luottamusta sekä uskoa yhteiskunnan haluun turvata sekä eri elinkeinoja, omaisuutta, että ihmisten henkistä hyvinvointia pelkojen vähentämisellä. Samassa yhteydessä pitäisi pystyä etukäteen sopimaan raja-arvot ja perusteet eri korvauksille, jolloin voitaisiin luottaa myös mahdollisten vahinkotapahtumien kompensointiin ja niiden laskentaperusteisiin.

- Monilajinen kannanhoito eli hirvieläimet/metsäpeura/ susi on tärkeä kokonaisuus. Kansainvälinen yhteistyö on myös olennaista tutkijoiden ja viranomaisten kesken. Tässä lähinnä Venäjän suuntaan lienee eniten petrattavaa.
- Eri hankkeiden välillä on ennakkoon tunnistettava ristiriidat tehdä tarvittavat linjaukset, esimerkkinä miljoonia maksava metsäpeura hanke suhteessa suurpetokantojen hoitoon.
- Susien pannoitusta on tarkoitus edelleen jatkaa. Pannoituksien määrä/kohdentaminen tulee olla suunnitelmallista ja tehdä yhteistyössä ko. alueen toimijoiden kanssa (poliisi/rhy)
- Pantatieto pitäisi antaa julki ajantasaisena tekniikan suomissa rajoissa. Miksi pantata kalliisti hankittua tietoa. Silläkin uhalla, että salametsästäjät saisivat tiedon. Samalla lain valvojatkin saisivat tiedon ja tietäisivät, missä salametsästystä kannattaisi valvoa.
- Uudet ajatukset reviiriyhteistyöryhmien toiminnan kehittämisen osalta ovat tervetulleita. Nyt vaikuttava kiristynyt oheistus ja talkoilla tehdyn työn liika "raamittaminen" ei ole toivottava tapa.
- Vahinkojen ennaltaehkäisyn rahoitus on turvattava jatkossakin ja vahingot on voitava korvata täysimääräisesti.
- Vahinkojen ennaltaehkäisytapojen ja -mahdollisuuksien yhä selkeämpää informointia, sisältäen kustannus- ja mahdolliset tukiarviot sekä selkeät ohjeistukset ennaltaehkäisyvaihtoehtojen käynnistämisestä nähdään tärkeänä. Hanke riistavahinkokeskuksen perustamiseksi nähdään kannatettavana.
- Etenkin reviirialueilla lisääntyvä tarve koululaiskuljetuksiin sekä niistä aiheutuva kustannuspaine tulee ottaa huomioon ja tukea valtion varoin.

**Pohjois-Savon alueellisen riistaneuvoston lausunto Suomen susikannan
hoitosuunnitelmaluonnoksesta**

Pohjois-Savon ARN kommentoi hoitosuunnitelmaluonnosta seuraavasti:

Vahinkojen ennaltaehkäisy ja vahinkojen nopea korvaaminen lisäävät suden sietämistä.

LAUSUNTO

4.9.2019

Maa- ja metsätalousministeriö
Luonnonvaraosasto
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: **Dnro 27.6.2019 1213/06.02/2018**

Asia: **SATAKUNNAN ALUEELLISEN RIISTANEUVOSTON LAUSUNTO MAA- JA METSÄTALOUSHUOLTO- JA LUONNOKSESTA SUSIKANNAN HOITOSUUNNITELMAKSI**

Satakunnan alueellinen riistaneuvosto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto sudenhoidosuunnitelmasta, ja pyydettyä lausuntona esittää seuraavaa:

Metsäpeura

Riistaneuvosto on erityisen huolissaan siitä, että nykyinen susitalanne saattaa vaarantaa lounaiseen Suomeen suunniteltujen metsäpeuran palautusistutusten onnistumisen. Palautusistutusten valmisteluun on panostettu huomattavasti osana Metsäpeura Life -hanketta, ja metsäpeuran tulevaisuuden kannalta uuden osapopulaation muodostuminen olisi erittäin arvokas asia. Riistaneuvosto katsoo, että hoitosuunnitelmaan tulisi kirjata konkreettiset toimenpiteet tilanteeseen puuttumiseksi, tai vähintäänkin osana hoitosuunnitelman toimeenpanoa tulisi laatia linjaukset ja käytännön toimintasuunnitelma tilanteeseen reagoimiseksi yhdessä Metsäpeura Life -hankkeen kanssa.

Kannanhoidollinen metsästys

Riistaneuvosto kannattaa hoitosuunnitelman esitystä, jonka mukaan Suomessa mahdollistettaisiin jatkossa suden kannanhoidollinen metsästys, mikäli tuleva EU tuomioistuimen ratkaisu sen mahdollistaa. Kannanhoidollisella metsästyksellä on paikallistasolla ollut todettavissa selvä myönteinen vaikutus susikannan hoidon ns. sosiaaliseen kestävyys- ja elämysarvoon. Riistaneuvosto arvioi, että kokeiluhankkeen toisena toteutusvuonna esiintyneet ongelmat ovat suurelta osin vältettävissä, mikäli asiaa valmistellaan avoimesti ja laajapohjaisesti kokeiluhankkeen kokemusten pohjalta, sekä pyritään määräämälliseen hankkeen sijasta luomaan pysyvä ja säännöllinen toimintamalli suden kannanhoidolliseen metsästyksen.

Suotuisan suojelutason tarkastelu

Riistaneuvosto kannattaa hoitosuunnitelmassa esitettyä ajatusta, jonka mukaan Suomen, Skandinavian ja Luoteis-Venäjän susikantoja pyritäisiin jatkossa tarkastelemaan ja hoitamaan yhtenä kokonaisuutena kansainvälisen yhteistyön muodossa. Luonnonmaantieteellisesti tarkasteltuna kyseessä on yhtenäinen, tai vähintäänkin voimakkaasti kytköksissä oleva susikanta. Näin ollen sen tarkastelu yhtenä kokonaisuutena olisi tarkoituksenmukaista, ja mahdollisesti lisäksi osaltaan myös susipolitiikan taustojen ymmärrettävyyttä suuren yleisön silmissä.

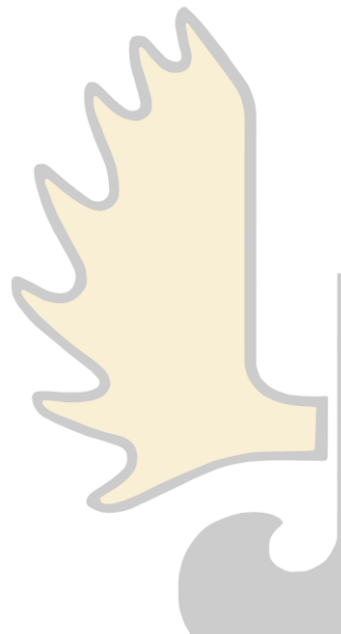
Huolta, uhkaa tai vaaraa aiheuttavat sudet ja niihin reagointi

Riistaneuvosto pitää hyvänä asiana, että hoitosuunnitelmassa on määritelty kriteerit huolta, uhkaa tai vaaraa aiheuttavalle sudelle, sekä tuotu esiin omaehtoisen suden karkottamisen rajoja. Tällaiselle määrittelylle ja linjaukselle on ollut selvä käytännön tarve.

Poliisin ja Suomen riistakeskuksen toimivallan rajojen määrittämiselle lienee myös tarvetta, mutta riistaneuvosto pitää tämän osalta tärkeänä, että määrittely on selkeä myös käytännön toiminnan kannalta. Poliisin ja Suomen riistakeskuksen toimivalta eroaa riistaneuvoston näkemyksen mukaan sikäli toisistaan, että poliisi voi poliisilain nojalla määrätä karkotuksia tai lopetuksia toteutettavaksi, kun taas Suomen riistakeskus voi antaa näihin toimintoihin poikkeusluvan hakemuksen perusteella, mikä toisin sanoen edellyttää paikallisten omaa aktiivisuutta asiassa. Lisäksi asiassa tulee ottaa huomioon metsästysoikeuden sekä SRVA -toiminnan valtuutukseen liittyvät rajoitteet.

Nakkilassa 4.9.2019

SATAKUNNAN ALUEELLINEN RIISTANEUVOSTO

30.8.2019

Maa- ja metsätalousministeriö
Luonnonvaraosasto
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: lausuntopyyntö 27.6.2019, Dnro 1213/06.02/2018

UUDENMAAN ALUEELLISEN RIISTANEUVOSTON LAUSUNTO SUOMEN SUSIKAN- NAN HOITOSUUNNITELMALUONNOKSESTA

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt alueellisilta riistaneuvostoilta lausuntoa Suomen susikannan hoitosuunnitelmaluonnoksesta. Uudenmaan alueellinen riistaneuvosto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Kokonaisuutena hoitosuunnitelma pyrkii viemään susipolitiikkaa oikeaan suuntaan ja ratkaisemaan suden kannanhoidon keskeisiä ongelmia eli lisäämään luottamusta viranomaisiin, vähentämään sudesta koituvia haittoja ja parantamaan suden hyväksyttävyyttä. Hoitosuunnitelmaluonnos on turhan pitkä. Tekstiä olisi mahdollisuus tiivistää ja joitain osioita voisi siirtää hoitosuunnitelman liitteiksi.

Toimenpide-ehdotuksia on paljon ja on kyseenalaista, onko kaikkien toimenpiteiden toteuttamista resursoitu riittävästi. Susiasiat työllistävät etenkin Suomen riistakeskusta paljon jo tällä hetkellä. Lisäksi luontojärjestöille on hoitosuunnitelmassa asetettu tehtäväksi petoaitojen pystyttämisen koordinointi, mutta hoitosuunnitelmasta ei käy tarkemmin ilmi, mitä tehtävä pitää sisällään.

Hoitosuunnitelmaluonnoksessa susikannan hoito perustuu voimassa olevan hoitosuunnitelman tavoin siihen lähtökohtaan, että susi valitsee itse reviirinsä. Periaate on osin ristiriidassa yleisesti hyväksytyn susikannan hoidon tavoitteen eli suden ihmisarkuuden säilyttämisen kanssa. Suomen susikannan esiintymisen painopiste on siirtynyt viime vuosina idästä länteen, jossa ihmisasutuksen tiheys on suurempi. On todennäköistä, että susien määrä tiheästi asutussa Länsi- ja Lounais-Suomessa kasvaa yhä tulevaisuudessa, mikäli suden esiintymistä ei hoitosuunnitelmassa aktiivisesti ohjata harvaan asutuille alueille. Suden ihmisarkuuden säilyttäminen tiheästi asutuilla alueilla on erittäin haastavaa ja vaatii voimakkaampia toimenpiteitä kuin hoitosuunnitelmaluonnoksessa on esitetty. Hoitosuunnitelmassa tulisi mahdollistaa ennaltaehkäisevästi sellaisten susiparien poisto, jotka muodostavat reviirinsä hyvin tiheästi asutuille alueille, sekä helpottaa ihmisarkuutensa menettäneiden susien poistamista. Asiassa on huomioitava, että susien karkottaminen on tiheästi asutuille

alueilla monesti hyödytöntä, koska susia joudutaan karkottamaan asutuksen läheisyydestä asutuksen läheisyyteen.

Koirasusien poistamisesta on tehty hoitosuunnitelmassa liian hidasta, vaikeaa ja byrokraattista. Kyseisten eläinten kohdalla tappamisen tulisi tapahtua mieluummin viranomaisen määräyksellä kuin poistamisluvalla, jolloin aikaa vievältä byrokratialta vältyttäisiin. Lopen koirasusitapaus v. 2019 on osoittanut, että näissä tapauksissa tarvitaan nopea ja nykyistä selvempi toimintamalli, jotta koirasudet voitaisiin onnistuneesti poistaa luonnosta. Koirasusien poistamiselta edellytettävien DNA-näytteiden kerääminen on varsinkin sulan maan aikaan lähes mahdotonta, jonka lisäksi näytteiden analysoiminen voi viedä pitkän ajan. Myös poistettavan eläimen yksilöinti samaan eläimeen, josta näytteet on kerätty, on erittäin haastavaa.

Hoitosuunnitelmaluonnoksessa mainittu suden kannanhoidollinen metsästys on kannatettava ajatus ja se tulee kaikin tavoin pyrkiä mahdollistamaan. Laillinen suden metsästys vähentää salametsästystä ja lisää lajin hyväksyttävyyttä susireviirien asukkaiden keskuudessa.

Hoitosuunnitelmaluonnokseen on kirjattu toimenpiteeksi suden aiheuttamien kotieläinvahinkojen täysimääräinen ja aiempaa nopeampi korvaaminen. Tämän lisäksi koira- ja kotieläinvahinkoja aiheuttavien susien poistamista tulisi myös helpottaa. Valtion tulisi korvata myös muut sudesta aiheutuvat kustannukset, kuten ylimääräisistä koulukyydeistä kunnille ja vanhemmille koituvat kustannukset.

Hoitosuunnitelmaluonnos tähtää reviiriyhteistyöryhmien toiminnan selkeyttämiseen ja taloudelliseen tukemiseen, jota pidetään kannatettavana. Yhteistyöryhmien roolia ja varsinkin kokoonpanoa tulisi kuitenkin entisestään selventää. Nykyisellään ryhmän kokoonpanoa ei ole ennalta määrätty. Ryhmän kokoonpano on merkittävä asia vaikeissa kysymyksissä, kuten suden tappamiseen liittyvissä asioissa. Muodostettaessa ryhmän näkemystä vaikeissa asioissa ratkaisevaksi asiaksi tulee se, kuinka vahvasti eri intressitahot ovat edustettuina ryhmässä.

Varsinais-Suomen alueellinen riistaneuvoston lausunto Suomen susikannanhoitosuunnitelmaluonnoksesta.

Varsinais-Suomen alueellinen riistaneuvosto pitää suden kannanhoitosuunnitelman päivittämistä tarpeellisena.

Luonnoksessa korostuu uutena asiana monilajinen kannanhoito, suden sietämiseen liittyvät toimenpiteet ja aiempaa laajempi tiedotus sudesta lajina. Varsinais-Suomen alueellinen riistaneuvosto näkee päivitetyn hoitosuunnitelman tavoitteiden olevan Varsinais-Suomessa jo kohtuullisen hyvin toteutuneet. Susikannan hoitoa on edelleen mahdollista parantaa mm. reviiriyhteistyöryhmien, eri hankkeiden, Luonnonvarakeskuksen ja Suomen riistakeskuksen toimesta. Kuitenkin Varsinais-Suomen alueellinen riistaneuvosto katsoo, että kannanhoitosuunnitelmasta puuttuu osin työkalut susikannan alueelliseen tarkasteluun ja mahdollisuus esim. kannanhoidolliseen metsästykseen jää hyvin avoimeksi.

Lounaisen Suomen susikanta on jo saavuttanut suotuisan suojelun tason, ja runsaiden hirvieläntöjen ansiosta monilajisen kannanhoidon tavoitteet ovat käytännössä saavutettu. Susille on riittävästi luontaista ravintoa mikä parantaa mahdollisuuksia myös voimistuvankin susikannan sietämiseen. Lounaisen Suomen susikanta on ollut tasaisessa kasvussa, eikä täällä ole tapahtunut selittämättömiä heilahteluja susikannassa, joka viittaisi salametsästykseen.

Sen sijaan alue on DNA-tutkimustulosten perusteella toiminut nettotuottajana Suomen susikannalle.

Lounaisen-Suomen susikannan hoidon suurin haaste on aina ollut sosiaalisen hyväksymisen saavuttaminen. Susien laillinen poikkeuspyynti ja erityisesti kannanhoidollinen poikkeuspyynti on ollut avainasemassa susien sietämisen mahdollistajina. Näin ollen Varsinais-Suomen alueellinen riistaneuvosto katsoo, että kannanhoitosuunnitelman pitäisi myös mahdollistaa alueellista kannanhoitoa, mukaan lukien kannanhoidollista metsästystä, vaikka suden suotuisa suojelun taso ei vielä olisi saavutettu koko Suomessa.